

DLA PIPER ANTITRUST AND COMPETITION NEWSFLASH

Big Data kilpailuviranomaisen suurennuslasin alla

1/2019

Big Data kilpailuviranomaisen suurennuslasin alla

Kilpailukomissaari **Margrethe Vestager** on viimeisen neljän vuoden aikana ottanut tähtäimeensä suurten teknologiayritysten toimet, joiden pelätään vääristävän tasapuolista ja reilua kilpailua niiden ja pienempien kilpailijoiden välillä. Tämän tavoitteen ytimessä ovat uuden, nopeasti kehittyvän teknologian esiin tuomat sääntelyhaasteet ja etenkin big datan käyttöön liittyvät kysymykset.

Vestager piti lokakuussa 2018 Slovakiassa Globsec-konferenssissa puheen big datan vaikutuksista yrityskauppatilanteissa. Yksi hänen keskeisistä viesteistään oli, että komission näkökulmasta suuret datamäärät voivat olla uniikki lähde innovaatiolle, mutta myös este muille toimijoille markkinoilla. Tämän vuoksi yrityskaupassa siirtyvään tiedon määrään ja laatuun tullaan kiinnittämään enenevässä määrin huomiota tulevaisuuden yrityskaupparatkaisuja arvioitaessa. Siirtyvän tiedon roolia sulautuvien yhtiöiden kilpailuetua luovana voimavarana tullaan analysoimaan perusteellisesti. Tästä on saatu jo esimakua, kun komission perusteellisen tutkinnan hampaisiin ovat jääneet muun muassa **Applen** ja musiikkipalvelu **Shazamin** välinen yrityskauppa sekä **Microsoftin** ja **LinkedInin** välinen yrityskauppa.

Big Data yrityskaupan arvioinnissa

Komissio näytti syyskuussa 2018 vihreää valoa Applen ja Shazamin yrityskaupalle. Komission arvion mukaan Applelle yrityskaupan myötä siirtyvät tiedot Shazamin käyttäjistä ja käyttäjien kuuntelemista kappaleista eivät johda kilpailun vähentymiseen digitaalisten musiikin suoratoistopalveluiden markkinoilla. Microsoftin ja LinkedInin välisen kaupan komissio sen sijaan arvioi johtavan kilpailuongelmiin ja hyväksyi yrityskaupan ehdollisena vasta osapuolten antamien sitoumusten jälkeen loppuvuodesta 2016.

Microsoftin tuli sitoutua siihen, että se

- ei asenna LinkedIniä automaattisesti Windows-ohjelmistoon ja mahdollistaa LinkedInin poistamisen Windowsista, jos PC:n valmistajat ovat sen valmiiksi asentaneet;
- sallii kilpailevien ammatillisten sosiaalisten verkostojen tarjoajien ylläpitää nykyistä yhteentoimivuuden tasoa Microsoft Office -tuotteiden kanssa; ja
- myöntää kilpaileville palveluntarjoajille pääsyn **Microsoft Graph** -palveluun, jonka avulla voidaan rakentaa sovelluksia ja palveluita, jotka voivat hyödyntää Microsoftin pilveen tallennettuja tietoja käyttäjistä.

Tärkeää tietää

- Big datalla on jatkuvasti kasvava merkitys yrityskauppalvonnessa ja muussa kilpailuvonnessa.
- Saksan kilpailuviranomainen on ilmoittanut, että se aikoo kieltää Facebookia keräämästä tietoja kolmansilta osapuolilta.
- Komissio on käynnistänyt kilpailukomissaari Vestagerin määräyksestä projektin, jonka tarkoituksena on kartoittaa kilpailusääntöjen soveltumista uusien teknologioiden tuomiin muutoksiin. Raportti tästä annetaan 31.3.2019 mennessä.

Big Data

• *Big data* viittaa yleensä massiivisten ja järjestämättömien tietomassojen keräämiseen, säilyttämiseen ja analysointiin tietoteknisten ratkaisujen avulla. Big data tulee eri lähteistä, eri muodoissa, kasaantuu ja muuttuu nopeasti. Teknologian kehittyessä myös käsitteen sisältö muuttuu.

Näin Microsoftin pilvessä olevat käyttäjätiedot säilyvät myös kilpailijoiden käytettävissä ja hyödynnettävissä, eikä Microsoft saa liiallista kilpailuetua big datan hallussa pitämisestä. Komissio arvioi, että sitoumusten avulla riittävä ammatillisten sosiaalisten verkostojen välinen kilpailu saatiin turvattua Euroopassa.

Big Data ja määrävän markkina-aseman väärinkäyttö

Potentiaaliset kilpailuongelmat big datan käytössä eivät rajoitu ainoastaan Euroopan unionin tasolle tai yrityskauppatilanteisiin.

Esimerkiksi Saksan kilpailuviranomainen on tutkinut Facebookin määrävän markkina-aseman väärinkäyttöä big dataan liittyen. Kilpailuviranomainen on katsonut, että henkilötiedot ja niiden käsittely ovat olennainen osa Facebookin liiketoimintaa. Tämän vuoksi tietosuojaperiaatteet ovat oleellisia, kun Facebookin toimintaa arvioidaan kilpailulain näkökulmasta. Saksan kilpailuviranomaisen mukaan henkilötietoihin pääsyä voidaan pitää yhtenä nimenomaisena kriteerinä markkinavoiman arvioinnissa.

Kilpailuviranomainen on todennut, että Saksassa Facebookin käyttäjät eivät voi vaihtaa muuhun sosiaaliseen verkostoon. Tästä johtuen käyttäjät ovat todellisuudessa sidottuja Facebookiin. Kilpailuviranomaisen mukaan Facebook on asemaansa väärinkäyttäen asettanut ns. hyväksikäytettäviä ehtoja käyttäjille. Kilpailuviranomaisen näkökulmasta ongelmallinen on

erityisesti Facebookin ehtoihin kirjattu vaatimus rajoittamattomasta, kolmansien osapuolten sovelluksista ja verkkosivustoista saatavien tietojen luovuttamisesta. Jos ehtoja ei hyväksy, Facebookia ei voi käyttää. Kilpailuviranomaisen mukaan kuluttajille aiheutuva haitta liittyy erityisesti heitä koskevien tietojen hallinnan menettämiseen. Facebook käyttää käyttäjiltä saamia tietoja muun muassa verkkomainontaa myydessään.

Saksan kilpailuviranomainen on tammikuussa 2019 ilmoittanut, että se aikoo kieltää Facebookia keräämästä tietoja kolmansilta osapuolilta, mukaan lukien tietojen jakamisen Whatsappin ja Instagramin välillä, jotka Facebook omistaa. Komissio on jo aikaisemmin ottanut tutkimustensa kohteeksi Googlen määrävän markkina-aseman väärinkäytön big dataan liittyen, jonka seurauksena sille määrättiin heinäkuussa 2018 ennätysuuret 4,24 miljardin euron sakot.

Edellyttääkö digitalisaatio muutoksia kilpailupolitiikkaan ja -säännöksiin?

Eri teknologian muodot, big data ja näiden käyttö ovat olleet ja tulevat jatkossakin olemaan keskeisessä asemassa komission kilpailuvalvonnassa. Tästä kertoo myös se, että komissio on aloittanut kilpailukomissaari Vestagerin määräyksestä projektin, jonka tavoitteena on selvittää, miten tämän hetkinen kilpailupolitiikka ja -säännöt soveltuvat jatkuvasti digitalisoituvaan ympäristöön. Tätä varten komissio on pyytänyt yrityksiä ja muita tahoja kertomaan mielipiteensä

teknologian kehittymisestä johtuvista sääntelyhaasteista ja kilpailusääntöjen mahdollisuudesta vastata näihin haasteisiin. Määräaika päättyi 30.9.2018. Seuraavaksi komission asettama ulkopuolinen kolmen asiantuntijan ryhmä valmistelee aiheetta koskevan raportin, joka on määrä julkaista 31.3.2019 mennessä. Seuraamme mielenkiinnolla raportin julkistamista sekä mahdollisia big datan käyttöön liittyviä sääntelyn tai soveltamiskäytännön muutoksia.

Mitä edellä mainittu tarkoittaa yritysten kannalta?

- Big datan hyödyntämiseen liittyvät menettelyt kannattaa huomioida osana yrityksen compliance-prosesseja.
- Muun ohella myös big dataan liittyvät kysymykset on aiheellista huomioida riittävän varhaisessa vaiheessa osana yrityskaupan suunnittelu ja – valmisteluprosessia, erityisesti mahdollisia sitoumusneuvotteluita ajatellen.
- Digitalisoitua markkinaympäristöä on yhä kasvavassa määrin kilpailuviranomaisen luupin alla ja voi jatkossa johtaa myös sääntelyyn tai soveltamiskäytäntöön liittyviin muutoksiin.

Mika Oinonen
Partner, Head of Competition and Regulatory, Finland
Helsinki
mika.oinonen@dlapiper.com
+358 40 138 5177

